

KATEDRÁLNY INFOLIST

28.2. – 6.3.2011

Liturgický kalendár:

Piatok	4.3.	Sv. Kazimíra	Spomienka
Nedeľa	6.3.	9. NEDEĽA V OBDOBÍ „CEZ ROK“	

Prvý piatok a sobota

V týždni máme prvý piatok v mesiaci. Prvopiatková pobožnosť bude ráno v závere svätých omší a večer na ukončenie adorácie. Pozývame vás aj na Fatimskú sobotu na Starých Horách.

Spievaná adorácia mladých

V utorok o 17.⁰⁰ hod. bude spievaná adorácia mladých.

Sväté omše v UPC

Od 1. marca 2011 budú v UPC Štefana Moyses, biskupa bývať večerné sväté omše v zmenenom čase a to: v nedeľu o 19.³⁰, v pondelok a stredu o 19.⁰⁰ hod.

Zároveň pripomíname, že v UPC bývajú sväté omše len počas akademického roka.

Svetový deň modlitieb

Tohtoročné ekumenické modlitbové stretnutie, **Svetový deň modlitieb**, sa uskutoční **4. marca 2011 o 17.⁰⁰ hod. v modlitebni Cirkvi bratskej**, Hurbanova 2.

Modlitby ako aj finančná zbierka sú zamerané na pomoc chudobným indiánskym praobyvateľom Chile. Zbierkou a modlitbami dávame najavo, že nie sme ľahostajní voči problémom a potrebám našich bratov a sestier.

Vlaková púť

Železničná spoločnosť Slovensko pri príležitosti **blahorečenia pápeža Jána Pavla II.** vypravuje **mimoriadny vlak** z Košíc cez Žilinu a Bratislavu do Ríma a späť. Vlak je radený z klimatizovaných vozňov na sedenie. Cena pre 1 osobu je 180,00 Eur. Viac informácií nájdete na plagáte na výveske.

ŽIVOT VO FARNOSTI

- Od marca začneme prípravu na sviatosť birmovania v našej farnosti. **Vyplnenú prihlášku treba priniesť na farský úrad do konca týždňa!** Tlačivá nájdete za lavicami.

SVÄTÁ OMŠA (24.)

LITURGICKÉ SLÁVENIE EUCHARISTIE (7. časť)

PRIEBEH SLÁVENIA – ÚVODNÉ OBRADY (4.)

Po uvedení do slávenia omše dňa a o úkone kajúcnosti (1. časť) si dnes povieme o štyroch prvkoch úkonu kajúcnosti a troch formulách vyznania.

Úkon kajúcnosti

V obrade úkonu kajúcnosti sú 4 prvky:

- výzva na vyznanie hriechov,
- krátke posvätné ticho na spytovanie svedomia a ľútosť,
- vyznanie viny,
- modlitba kňaza o odpustenie.

Výzva na vyznanie hriechov. - Hovorí ju celebrant. Okrem prekladu z latinskej pôvodiny máme ešte tri iné výzvy, no kňaz si môže aj sám zostaviť výzvu na úkon kajúcnosti, najmä keď ju má zladať s uvedením do omše dňa.

Chvíľa ticha. - Má bezpochyby svoj význam. Ním sa spoločné vyznanie stáva osobným úkonom. Chvíľa posvätného ticha pomáha sústredene sa vnoriť do seba a oľutovať hriechy. Toto ticho treba považovať za časť slávenia, a preto mu treba dať dostatočný priestor, lebo je to liturgický úkon a nie prerušenie liturgie.

Vyznanie viny. - Doteraz bola iba jedna formula vyznania vín, a to Konfiteor. Nový misál prináša ešte dve iné formuly. Sú obohatením a vzácnym variantom úkonu kajúcnosti.

Modlitba za odpustenie. - Každá z troch formúl vyznania sa končí tou istou prosbou o odpustenie: *Nech sa zmiluje nad nami...*

Úkonu kajúcnosti, hoci nemá hodnotu sviatostného rozhrešenia, predsa možno pripísať očisťujúcu účinnosť.

A teraz o jednotlivých formulách vyznania.

Prvá formula:

Konfiteor (Vyznávam). Text tejto formuly sa vyvinul vo franskej liturgii. Spočiatku ho recitoval kňaz s prisluhujúcimi v sakristii ako prípravu na svätú omšu. Neskôr sa v stredoveku stal súčasťou modlitieb pri stupňoch oltára.

Kňaz vyznával viny všemohúcemu Bohu, blahoslavenej Panne Márii, Michalovi archanjelovi, Jánovi Krstiteľovi, svätým apoštolom Petrovi a Pavlovi, všetkým svätým (to bolo vyznanie nebeskej Cirkvi). Potom sa obrátil na miništrantov: i vám, bratia (resp. miništranti: i tebe, otče). Potom na slová moja vina... sa tri razy bil do prs. Záver Konfiteoru tvorila prosba o orodovanie. Znova sa spomínali tí istí svätí ako na začiatku.

Obnovená liturgia zjednodušila túto formu vyznania viny. Na začiatku sa všetci (kňaz i ľud) vyznávajú všemohúcemu Bohu a navzájom (i vám, bratia a sestry). Vypadá teda zoznam svätých, v závere je prosba o orodovanie; vzyva sa Panna Mária, všetci anjeli a svätí a - bratia a sestry, teda zjednodušený zoznam svätých. Kňaz i veriaci sa bijú do prs iba raz. Konfiteor (Vyznávam) hovoria všetci veriaci spolu s kňazom, čiže táto modlitba sa stáva spoločnou, a nie iba súkromnou modlitbou kňaza, dostáva ekleziálny rozmer (vyznávame sa Bohu, ktorého sme hriechom urazili a vyznávame sa bratom a sestrám, ktorým sme z hľadiska spojenia nadprirodzenými vzťahmi hriechom uškodili). Novotou vo vyznaní je aj spojenie: *zanedbávaním dobrého*. A to je naozaj veľmi dôležité.

Pritom všetkom, že Konfiteor má teraz ekleziálny rozmer, zároveň ostáva aj osobnou modlitbou (vyznávam... prosím... že som veľa zhrešil...).

Bitie do prs je výrazným liturgickým gestom. Tento úkon nám pripomína mýtnika z Lukášovho evanjelia 18,13, ktorý sa bil do prs, keď hovoril: "Bože, buď milostivý mne hriešnemu." Už v časoch svätého Augustína bolo všeobecným zvykom biť sa do prs pri vyznávaní hriechov a bolo znakom pokánia. Bitie do prs už nie je trikrát, ale len raz a ostáva iba na tomto mieste. Nie je už ako predtým pri *pozdvíhovaní*, pri *Baránok Boží* a pri *Pane, nie som hoden*.

Táto prvá formula sa hodí najmä na dni a obdobie pokánia (najmä v Pôstnom období).

Druhá formula:

Táto formula úkonu kajúcnosti sa skladá z dvoch dvojitéch zvolaní o Božie milosrdenstvo:

Kňaz : Zmiluj sa nad nami, Pane.

Lud : Lebo sme sa prehrešili proti tebe.

Kňaz : Ukáž nám, Pane, svoje milosrdenstvo.

Lud : A daj nám svoju spásu.

Text tejto formuly čiastočne zodpovedá Joelovi 2,17 a žalmu 85, 8. Je veľmi krátky a vhodne sa používa vtedy, keď sa má menej zvýrazniť úkon kajúcnosti v úvodných obradoch. Preto by nebol vhodný v dňoch, ktoré majú výslovne kajúci ráz. Vtedy je lepšie použiť prvú formulu.

Tretia formula

úkonu kajúcnosti je kombináciou Kýrie (Pane, zmiluj sa) s tromi prediktátmi o Kristovi, ktoré sú vzývaniami.

Vzývania môže predniesť kňaz alebo iný vhodný prisluhujúci. Výzva a prosba o odpustenie sú však rezervované kňazovi.

Táto tretia forma dáva možnosť kreativite a prispôsobeniu konkrétneho slávenia podľa liturgického obdobia. Tak poskytujú možnosť ozveny liturgie dňa alebo aj čítaní už v samom úkone kajúcnosti. V národných misáloch sú už vypracované viaceré texty tejto formy, a to aj - ako je aj v našom slovenskom misáli - na jednotlivé obdobia v liturgickom roku.

Táto forma má tri kompozičné prvky:

1. *Trópy* majú na zreteli Kristovo spasiteľné dielo. Texty majú podčiarknuť Kristovo dielo pre človeka hriešnika upadnutého do hrie-chov, a nie to, čo hriešnik spáchal. Vzor máme v týchto biblických textoch: *Pán Ježiš bol poslaný uzdraviť skrúšených srdcom* (porov Lk 4, 18 n. a Iz 61, 1-2). *Pán Ježiš prišiel volať hriešnikov* (Mt 9, 13). *Pán Ježiš sa prihovára za nás u Otca* (porov. Jn 16, 26). Podľa tohto vzoru možno z čítaní vybrať nové trópy, ktoré by zodpovedali úkonu kajúcnosti.

2. Treba zdôrazniť, že vzývania sa vzťahujú na Krista, nie sú adresované na Otca (ako v prvých dvoch formulách) alebo na Duchu Svätého. To preto, lebo Kýrie pôvodne nebolo trojičné vzývanie. Kristus je hlavným liturgom slávenia.

3. Po trópoch je vždy prosba o milosrdenstvo, ktorú prítomní opakujú. Táto forma nie je výslovným vyznaním viny, zostáva v nej implicitná. Tu je v popredí Kristovo spasiteľné dielo, nie spomínanie ľudských nedokonalostí a hriechov.

Tretia forma úkonu kajúcnosti s tradičným Kýrie bola rozšírená najmä v stredoveku od 9. do 16. storočia. Bohatosť trópov s Kýrie bola chválou a oslavou Krista so vzývaním milosrdenstva pre ľud. Tridenteský misál však trópy eliminoval.

Pre svoju povahu sa tretia forma úkonu kajúcnosti odporúča najmä na nedele a sviatky, v ktorých črta kajúcnosti je až druhotná.

(Pokračovanie nabudúce)